

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi H. P.

na niedopuszczenie do utworzenia Komitetu Wyborczego i niewpisanie H. P. na listę kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2020 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 23 kwietnia 2020 r. H. P. (dalej: Skarżąca) wniosła do Sądu Najwyższego skargę na niedopuszczenie do utworzenia komitetu wyborczego i wpisu Skarżącej na listę kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Skarżącej doszło do przekroczenia uprawnień wobec niej, poprzez odmówienie jej kandydowania na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Skarżąca podniosła również, że wiązało się to z naruszeniem prawa, tj. przepisów art. 231 k.k., art. 190 k.k., art. 212 k.k. oraz „falszu” w rozumieniu Kodeksu karnego. Do niniejszego pisma dołączyła ona kopię pisma z dnia 14 kwietnia 2020 r., adresowanego do Państwowej Komisji Wyborczej, dotyczącego odmówienia jej kandydowania na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Pismem z dnia 4 maja 2020 r. Państwowa Komisja Wyborcza, wniosła o odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej. Wskazano, że do Państwowej Komisji

Wyborczej nie wpłynęło zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej H. P., ani też zgłoszenie Skarżącej jako kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo podniesiono, że Skarżąca od 14 listopada 2019 r. przysyłała do Państwowej Komisji Wyborczej pisma, w których wnosiła m.in. o zarejestrowanie jej jako kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zmianę daty wyborów i zmianę kalendarza czynności wyborczych (w tym terminu na zawiadomienie Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej). Skarżąca została poinformowana, że czynności związane ze zgłaszaniem kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wykonane dopiero od dnia ogłoszenia aktu o zarządzeniu wyborów przez Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, jak również o konieczności spełnienia warunków koniecznych do utworzenia komitetu wyborczego i zgłaszania kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Skarżąca nie złożyła w sposób zgodny z przepisami zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ani zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które powinno być poparte co najmniej podpisami 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Co więcej, skarga na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego przysługuje pełnomocnikowi wyborczemu, którym Skarżąca nie jest. Państwowa Komisja Wyborcza nie wydała uchwały w sprawie odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej H. P., z uwagi na brak wcześniejszego zawiadomienia o jego utworzeniu.

W kolejnych dwóch pismach, datowanych na 11 maja 2020 r. i 12 maja 2020 r., które wpłynęły do Sądu Najwyższego w dniu 19 maja 2020 r., podniosła, że zaskarża polską władzę publiczną (pismo z 11 maja 2020 r.) i stawia sprzeciw (12 maja 2020 r.) z uwagi na naruszenia prawa Konstytucji RP – niedopuszczenie do utworzenia komitetu wyborczego i działanie na szkodę prywatną i publiczną przez władzę publiczną – art. 231 k.k. i musi być to stwierdzone przez Sąd Najwyższy ewentualnie sprawę przejmie MTS.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Tryb zgłaszania kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej regulują przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.). Zgodnie z przepisem art. 296 k.wyb., kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100.000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Zgłoszenie musi być poparte podpisami zgłaszających. Czynności wyborcze w imieniu tych obywateli wykonuje komitet wyborczy wyborców. W celu utworzenia komitetu wyborczego konieczne jest spełnienie szeregu przesłanek – uzyskania pisemnej zgody kandydata na kandydowanie w wyborach, pisemnej zgody na utworzenie jego komitetu, pisemnego oświadczenia kandydata o posiadaniu prawa wybieralności (art. 297 § 2 k.wyb.). Zgoda kandydata na kandydowanie w wyborach powinna zawierać imię (imiona), nazwisko, nazwisko rodowe, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia oraz obywatelstwo kandydata, a także wskazanie jego przynależności do partii politycznej. Zgoda powinna ponadto zawierać numer ewidencyjny PESEL kandydata oraz informację o udokumentowanym wykształceniu, wykonywanym zawodzie i miejscu (zakładzie) pracy, a także o adresie zamieszkania kandydata. Zgodę na kandydowanie kandydat opatruje datą i własnoręcznym podpisem (art. 297 § 4 k.wyb.). W dalszej kolejności, zgodnie z przepisem art. 299 § 1 k.wyb., po zebraniu co najmniej 1.000 podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu i popierających kandydata, pełnomocnik wyborczy zawiadamia o utworzeniu komitetu wyborczego Państwową Komisję Wyborczą. Podpisy, o których mowa w zdaniu pierwszym, stanowią część wymaganej liczby 100.000 podpisów obywateli popierających kandydata. Zawiadomienie o utworzeniu komitetu musi zawierać: nazwę komitetu oraz adres jego siedziby, imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego i pełnomocnika finansowego. Ponadto załącza się do niego: oświadczenie o utworzeniu komitetu i oświadczenia pełnomocnika wyborczego i pełnomocnika finansowego o przyjęciu pełnomocnictwa, a w przypadku pełnomocnika finansowego – również o spełnieniu przez niego wymogów, o których mowa w art. 127 § 2 i 3 k.wyb., pisemną zgodę kandydata na kandydowanie w wyborach

oraz zgodę na utworzenie jego komitetu; pisemne oświadczenie kandydata o posiadaniu prawa wybieralności oraz wykaz co najmniej 1.000 obywateli. Co więcej, ustawodawca wskazał termin, w którym dopuszczalne jest zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego. Zgodnie z przepisem art. 299 § 4 k.wyb., zgłoszenia takiego można dokonać najpóźniej w 55 dniu przed dniem wyborów. Niedopełnienie któregokolwiek z warunków prowadzi do odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. W niniejszej sprawie Skarżąca nie wypełniła żadnej z wymaganych przesłanek – nie dokonała w ogóle zgłoszenia komitetu wyborczego w rozumieniu przepisu art. 297 i nast. k.wyb. Z tego względu Państwowa Komisja Wyborcza nie wydała postanowienia w zakresie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej H. P.

Z analogicznych powodów niemożliwe było również wydanie postanowienia o rejestracji lub odmowie rejestracji Skarżącej jako kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Nie doszło bowiem, w żadnej formie, do zgłoszenia Skarżącej. Zgodnie z przepisem art. 303 § 1 k.wyb., zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 24⁰⁰ w 45 dniu przed dniem wyborów. Zgłoszenie powinno zawierać: imię (imiona), nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania (miejscowość) zgłaszanego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze wskazaniem jego przynależności do partii politycznej; nazwę komitetu wyborczego oraz imię (imiona), nazwisko i adres do korespondencji pełnomocnika wyborczego oraz pełnomocnika finansowego; wykaz obywateli popierających zgłoszenie, zawierający czytelne wskazanie imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL obywatela, który udziela poparcia, składając na wykazie własnoręczny podpis. Każda strona wykazu musi zawierać nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata oraz adnotację: „Udzielam poparcia kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [imię (imiona) i nazwisko kandydata] w wyborach zarządzonych na (dzień, miesiąc, rok).”.

Z uwagi na brak podstaw do wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia dotyczącego rejestracji lub odmowy rejestracji komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej H. P., jak również

postanowienia o rejestracji lub odmowie rejestracji H. P. jako kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, niedopuszczalne jest rozpoznawanie skarg w tym względzie. Nie można bowiem zaskarżyć postanowienia nieistniejącego. Z tego względu skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna z mocy prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 300 § 2 k.wyb. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. oraz art. 304 § 7 k.wyb. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.